ఈవారం కథ

ఆరాధన!

గోపరాజు వెంకట నరసింహారావు

స్వప్నగారూ!

మీ నృత్యం చూసిన తరువాత ఈ ఉత్తరం రాయకుండా ఉండలేకపోతున్నాను. శిక్షణలోనే మీరింత ప్రతిభ కనబరుస్తున్నారంటే చాలా గొప్పవిషయ్యం. ఎంతో అద్భుతంగా నర్తించే మీ పాదాలను ముద్దు పెట్టుకోవాలనుంది. ఆ పని తప్పకుండా ఎప్పుడో ఒకప్పుడు చేస్తాను. వేదిక మీద పారాణిపూసిన మీ పాదాలు నర్తిస్తుంటే వాటి కదలికలవల్ల రేగిన ఇసుక రేణువునవుతాను. లయబద్ధంగా కదిలే గజ్జెల ధ్వని తరంగాలలో కరిగిపోతాను. రవీంద్రభారతిలో జరగబోయే మీ 'అరంగేట్రం' కోసం వేయికన్నులతో ఎదురుచూస్తున్నాను. నేనుకూడా 'కళామందిరం' విద్యార్థినే.

ప్రతిరోజూ సాయంత్రం ఆకాశం ముత్తయిదువులా ఎర్రచీర కట్టుకొని సూర్యుడినే సింధూరంగా నుదుటన ధరించినవేళ మీరు కళామందిరానికొచ్చి గురువుగారి సమక్షంలో నాట్యం శిక్షణ పొందుతారన్న విషయం నాకు తెలుసు.

నేనెవరినో మీకు చెప్పను. మీరు నన్ను కళామందిరంలో చూస్తూనే ఉంటారు. నాట్యం చేసి చేసి శ్రమతో కందిపోయిన మీ పాదాలను చూస్తుంటే నాకెంత దిగులుగా ఉంటుందో తెలుసా? నా చర్మాన్ని నేలమీద పరిస్తే అప్పుడు మీ పాదాలు కందిపోవుకదూ? కరుణశ్రీ, కృష్ణశాస్త్రిలతో కలిసి చర్చించిన తరువాతే బ్రహ్మ మిమ్మల్ని సృష్టించాడనిపిస్తోంది. నేను ఏ కోరికలతోగాని, ప్రేమతోగాని ఈ ఉత్తరం రాయడంలేదు. వీటన్నింటికి అతీతమైనది కళారాధన. దానిలో తాదాత్మ్యం చెందిన వాళ్ళకి మిగిలినవన్నీ చాలా చిన్న విషయాలు.

ఒకరోజు గురువుగారు అవధానిగారికి ఒంట్లో బాగాలేదు. వెంటనే ఇంటికెళ్ళిపోవడం ఇష్టంలేని మీరు కళామందిరం ఆవరణలో పారిజాతం చెట్టుకింద కూర్చొని పుస్తకం చదువుకుంటున్నారా సాయంత్రం. గాలికి ఒక్కొక్క పుష్పం మీ చుట్టూ పడుతుంటే ఆకాశంలోంచి దేవతలు పుష్పవర్షం కురిపిస్తున్నట్లనిపించింది.

ఒక పువ్వుకి మిమ్మల్ని తాకాలన్న చిలిపి కోరిక కలిగింది కాబోలు మీ శిరస్సుమీద పడింది. మీరు ఇదేమీ పట్టించుకోకుండా పుస్తకంలో నిమగ్నమయ్యారు. కాసేపయిన తరువాత గాలికి రేగిన ముంగురుల్ని సవరించుకుంటూ పువ్వుని చేతిలోకి తీసుకొని అరనిమిషం పాటు ముచ్చటగా చూశారు. అరనిమిషం మీ అరచేతిలో ఉన్న పుష్పం జన్మ ధన్యమయింది. మీరు ఎంతో గొప్ప నాట్యకారిణి కావాలి. గురువుగారి పేరు నిలబెట్టాలి. దేశంలో ఎంతోమంది పుడతారు, పెరుగుతారు. ఏడుస్తూ బ్రతికి చివరికి చస్తారు. వాళ్ళు సాధించేదేమీ లేదు. కానీ గొప్పవాళ్లు చాలా తక్కువమంది పుడతారు. మీరు ఈ రెండో కోవలోకి రావాలి. నా సంతోషాన్ని మీకు తెలియపర్చడం కోసం ఈ ఉత్తరం రాశాను. తప్పులుంటే క్షమించండి. నేను ఎవరని అనవసరంగా ఆలోచించి మనస్సు పాడుచేసుకోకండి. నటరాజ సేవలో మీ జన్మ ధన్యం కావాలి. నేను మీ అభిమానిని. నాకు ఒకే ఒక కోరిక ఉంది. నాట్యమే ఊపిరిగా, జీవంగా జీవించే మీరు నాట్యం చేసి చేసి అలసిసొలసి సేదతీరుతున్నవేళ నేను మీముందు ప్రత్యక్షమై మీ పాదాలను ముద్దు పెట్టుకుంటాను. అంతే.

మీ
అభిమాని

నిన్న సాయంత్రం కళామందిరం నుంచి తిరిగొచ్చిన తరువాత పుస్తకంలో ఉన్న ఈ ఉత్తరాన్ని ఎన్నివందలసార్లు చదవడం జరిగిందో గుర్తులేదు. స్వప్న కళామందిరం విద్యార్థుల్లో ఈ ఉత్తరం ఎవరు రాశారో ఊహించుకోలేకపోతోంది. కానీ ఉత్తరం రాసినవ్యక్తిలో గొప్ప భావుకుడున్నాడు. అతని శరీరంలో రక్తం బదులు కళాభిమానం ప్రవహిస్తోంది. ఆరాధనని ఎంత కళాత్మకంగా చెప్పాడు?

అవధానిగారు గొప్ప నాట్యకారుడు. ఆయన అన్నిరకాల నాట్యాలను ఔపోసనం పట్టారు. కళామందిరాన్ని స్థాపించి కళాపోషణ చేస్తున్నారు. వయస్సు యాభై దాటిపోయినా భుజంపై కప్పుకునే ఎర్రని శాలువాని నడుంచుట్టూ బిగించి కట్టి శివతాండవం ప్రారంభించారంటే ఎవరైనా ముగ్ధులైపోయి చూడవలసిందే. నటరాజు దిగివచ్చినట్లుంటుంది.

అవధానిగారు తాళం వేస్తున్నారు. శంకరం మృదంగం వాయిస్తున్నాడు. స్వప్న పాదాలు నేలమీద నర్తిస్తున్నా మనస్సు ఊహాల ఊయల్లో ఊగుతోంది. ఆలోచనలన్నీ ఆ అభిమాని చుట్టూ ప్రదక్షిణ చేస్తున్నాయి. కేవలం ఒకే ఒక్క ఉత్తరంతో అందులో అందమైన పదాల పొందికతో ఆ అభిమాని తన అభిమాని అయ్యాడు. ఆ అజ్ఞాత అభిమాని ఎవరు? "స్వప్నా" అన్న కేకతో ఈ ప్రపంచంలోకొచ్చింది.

'కళ ఒక తపస్సు స్వప్నా. సాధన చేసేటపుడు మనస్సు చంచలంగా ఉండకూడదు. స్థిరత్వం లేనివాళ్ళు కళలో రాణించలేరు. నాట్యంలో పరిపక్వత చెందావని సంతోషపడుతున్న నాకు మంచి కానుక ఇచ్చావు. నీ నుంచి నేను ఎంతో ఆశించాను. నా పేరు ప్రతిష్ఠలు నిలబెడతావనుకున్నాను. కేవలం కొద్దిరోజుల్లోనే అరంగేట్రం రవీంద్రభారతిలో ఉందన్న విషయం గుర్తుందా? నా పరువుపోవడం నాకిష్టంలేదు.

ఈ రోజు నువ్వుచేసిన నాట్యంలో ఎన్నో తప్పులున్నాయి. ఇన్ని తప్పులతో నిన్ను వేదిక ఎక్కిస్తే నాకు అప్రతిష్ఠ' విసురుగా లోపలికెళ్లిపోయారు అవధానిగారు.

నేలపై కోపంగా పడుతున్న అడుగులు ఆయిన కోపం స్థాయిని తెలియచేస్తున్నాయి.

ఏడుస్తూ ఇంటికి బయలుదేరింది స్వప్న. ఎప్పుడూ గురువుగారికి ఇంత కోపంరాలేదు. ఆయన నుండి అభినందనలు తప్ప అభిశంసనలు ఎప్పుడూ అందుకోలేదు. అనుకోని సంఘటనలన్నీ చకచకా జరిగిపోయాయి.

ఎవరూలేని హాలులో మృదంగంమీద తలవాల్చుకొని శంకరం నిస్తేజంగా కూర్చున్నాడు.

ఆవేశంలో అభిమానం ఆపుకోలేక రాసిన ఉత్తరం ఎంత దుమారం సృష్టించింది? ప్రియ శిష్యురాలయిన స్వప్నమీద గురువుగారిక్కోపం వచ్చింది. ఇందులో అమాయకురాలు స్వప్న పొరపాటేమీలేదు.

అభిమానం అగ్నిపర్వతంలోని లావాలా ఎగసి కాగితంమీద అక్షరాలుగా ప్రవహించి స్వప్న ఎదని అలజడికి గురిచేసింది. తప్పొకరు చేస్తే ఆ దారుణ ఫలితం మరొకరు అనుభవించవలసి వస్తోంది.

గురువుగారు స్వప్నల మధ్య వారధిని తానే కూలకొట్టాడు కనుక తానే దాన్ని తిరిగి నిర్మించాలి. తాను ఏమైపోయినా ఫర్వాలేదు.

మరునాడు భయం భయంగా కళామందిరంలోకి ప్రవేశించింది స్వప్న.

ఆమెకు నిన్న రాత్రంతా నిద్దురలేదు. గురువుగారిని బాధపెట్టానన్న బాధ మనస్సులో ముల్లులా గుచ్చుకుంటోంది. ఒక గొప్ప ఆశయంకోసం జీవిస్తున్నప్పుడు ఏకాగ్రతతో స్థిరచిత్తంతో ఆ ఆశయంవైపే ప్రయాణించాలి తప్ప పక్కదారులు పట్టకూడదు. అభిమాని రాసిన ఉత్తరం గురించి మర్చిపోవాలని నిర్ణయించుకుంది. కాని గురువుగారి క్షమకి పాత్రురాలు కావాలంటే ఏం చెయ్యాలి? ఒక్క చిన్న విషయంవల్ల కళకు అంకితమైన జీవితం ఛిన్నాభిన్నమైపోవలసిందేనా? గురువుగారికి కరుణ కలుగుతుందా? శివతాండవం చేసేటప్పుడు తప్ప గురువుగారి మోములో ఎర్రజీరలు చూడ్డం ఇదే ప్రథమం.

నాట్యం ప్రారంభానికి ముందు గురువుగారి పాదపద్మాలకు నమస్కరిస్తుంటే స్వప్న చేతులు వణికాయి. ఆయనేమైనా అంటారేమోనన్న భయంతో కూడిన భావంవల్ల నరాలు ఉబ్బి తెల్లని లేత శరీరంమీద పాముల్లా కనబడుతున్నాయి. ఎప్పటిలా గురువుగారు ఆశీర్వాదసూచకంగా తలని స్పృశించారు. ఆయన శాంతంగానే ఉన్నట్లు మృదువుగా తాకిన హస్తం చెబుతోంది

స్వప్న మనస్సు ఆనందంతో పురివిప్పిన నెమలిలా నాట్యం చేసింది. దివ్యాత్మ సాక్షాత్కారం లభించినట్లు ఆ లౌకికానందం. అదృష్టంకొద్దీ గురువుగారి కరుణాకటాక్ష వీక్షణాలు లభించాయి. ఇంకెప్పుడూ పొరపాటు చెయ్యకూడదు. కాళ్లకు గజ్జెలు కట్టుకొని మృదంగానికి నమస్కరిస్తూ అప్పుడు చూసింది శంకరం చెయ్యిని. చూపుడు వేలికి కట్టు ఉంది.

'ఏమయ్యింది శకంరం?' అడిగింది. ఆమె కంఠంలోని ఆప్యాయత శంకరం మదిని స్పందింపచేసింది. 'సెప్టిక్ అయింది. ఎప్పుడో మేకు గుచ్చుకుంది. నేను నిర్లక్ష్యం చేశాను. ఇంకా ముదిరితే చెయ్యికే ప్రమాదమని వేలు తీసేశారు' చాలా ప్రశాంతంగా చెప్పాడు. తను చేసిన పనికి ప్రాయశ్చిత్తంగా ఏ వేలివేలి ఆధారంతో ఉత్తరం రాయడం జరిగిందో ఆ వేలిని కోపంతో కోసేసి గురువుగారికి జరిగిన సంగతి చెప్పినట్లు చెబితే ఇంకేమైనా ఉందా? స్వప్న మనస్సు బద్దలయిపోతుంది.

'అయ్యో!' అంటూనే అరిపాదం మీద గిర్రున తిరిగి నాట్యం ప్రారంభించింది. గురువుగారు తాళంవేస్తున్నారు. లయబద్ధంగా స్వప్న పాదాలు కదులుతున్నాయి. శంకరం చేతులు అనుకోకుండా మృదంగంమీద పడ్డాయి. ముగ్గురూ ఈ ప్రపంచాన్ని వదిలి మరో ప్రపంచంలోకి వెళ్లిపోయారు. ఆమె పాదాల కదలికల్ని చూడ్డానికి కాలం కదిలిపోకుండా నిల్చిపోయింది. నాలుగుగోడలమధ్య ముగ్గురి కళాకారుల హృదయాలు సమేకం చెంది ఒకటిగా రూపొంది విశ్వంలో విహారం చేసింది. స్వప్న శరీరం అలసిపోయి నేలమీద పడిపోయింది. అవధానిగారు తాళం ఆపుచేశారు. శంకరం కట్టునుంచి రక్తం ప్రవహిస్తోంది. కంగారుగా మంచినీళ్ల తీసుకురావడానికి లోపలికెళ్లారు అవధానిగారు. శంకరం చేయి గురించి పట్టించుకోవడంలేదు. స్వప్ననే చూస్తున్నాడు. అప్పుడు స్వప్న వటపత్రశాయిలా ఉంది.

స్వప్న అరంగేట్రం అద్భుతంగా జరిగింది. గొప్ప నాట్యకారిణిని అందించినందుకు అందరూ అవధానిగారిని అభినందించారు. తరువాత స్వప్న ఎన్నోవేల ప్రదర్శనలిచ్చింది. కానీ నాట్యం పూర్తయిన తరువాత అలసి సొలసి సేదతీరుతున్న ప్రతిసారీ ఆ ఉత్తరాన్ని జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొని పాదాలకేసి పరిసరాలకేసి చూస్తుంది. కొద్దిక్షణాల తరువాత ఆమెనుంచి వచ్చిన నిట్టూర్పు ఎవరి గుండెలనైనా చీల్చేస్తుంది. ఆమె దృష్టిలో శంకరం అజ్ఞాత అభిమానిగానే ఉండిపోయాడు. కానీ శంకరం గురువుగారు క్షమించినరోజునే నేలమీద వాలిపోయిన స్వప్న పాదాలను ముద్దు పెట్టుకున్నాడని, కోరిక తీర్చుకున్నాడని ఇప్పటికీ ఆమెకు తెలియదు.

22/9/91

57